

Morgonöppning för internationella flickdagen 2026

Författare: Anniina Kaila, Johanna Peltomäki, Pihla Sämpi Planin lastenhallitus.

Den 11 oktober är det Internationella flickdagen.

Livet för flickor i delstaten Borno i Nigeria har aldrig varit lätt. Att växa upp mitt i en väpnad konflikt, tvångsflyttningar och rädsla innebar att Janadas framtid var osäker. Hennes mammas beslutsamhet att se till att dottern fick gå i skolan förändrade dock allt. "Vi måste verkligen prioritera flickornas utbildning", säger Janada bestämt.

Hennes ord speglar många familjers erfarenheter i norra Nigeria, där den osäkra situationen har tvingat föräldrar att ta sina döttrar ur skolan. Kidnappningar av flickor, såsom bortrövandet av 276 skolflickor år 2014, har fått många föräldrar att vara rädda för att skicka sina döttrar till skolan.

Trots dessa utmaningar öppnade utbildningen dörrar för Janada och introducerade henne till humanitära organisationer och påverkansarbete, vilket skulle komma att prägla hennes liv. Som 16-åring gick hon med i barnrättsorganisationen Plan International och började arbeta som volontär samtidigt som hon fortsatte sina studier i kommunikation. Under de senaste fem åren har hon vuxit till en uppskattad ungdomsledare som främjar ungdomars deltagande i humanitärt arbete och jämställdhet mellan könen.

Janada leder en aktiv ungdomsgrupp med cirka 30 medlemmar, både män och kvinnor, som arbetar tillsammans för att bryta ner stereotyper och främja jämställdhet. "Vi kan inte uppnå jämställdhet utan mäns deltagande", säger hon.

Söndagen den 11 oktober firas den internationella flickdagen. Ni hörde just ett utdrag ur berättelsen om Janada, en kvinna som vuxit upp mitt i kriser. Janada är ett av de barn vars barndom har varit långt ifrån lätt, enbart på grund av var på jorden hon föddes.

Var femte barn i världen, upp till 520 miljoner barn, lever i ett konfliktområde. Det är fler än någonsin tidigare. Ni har säkert hört talas om kriget i Ukraina och krisen i Gaza, men de flesta pågående konflikterna får inte lika mycket uppmärksamhet som dessa. Exempel på sådana kriser är den förödande jordbävningen i Myanmar år 2025, som har lett till att cirka tre och en halv miljon människor fortfarande lever som internflyktingar, eller konflikten i Sudan, som har gjort att cirka 17 miljoner barn är i behov av humanitär hjälp.

Säkerheten för flickor som redan befinner sig i en utsatt situation hotas ännu mer i tider av kriser och konflikter. Krissituationer hotar flickors säkerhet, hälsa och

framtidsmöjligheter, eftersom ojämlikheten fördjupas mitt i kriserna. Särskilt flickornas möjlighet att gå i skolan står på spel. Även Janadas framtid stod på spel mitt i oroligheterna, men hennes mammas envishet att se till att barnet gick i skolan hade stor inverkan på Janadas liv.

Det finns dock hjälp att få för dem som lever i krissituationer. Olika organisationer hjälper barn och vuxna som befinner sig i krissituationer. År 2025 nådde Plans humanitära arbete ut till 13 miljoner barn och vuxna. Till exempel FN och Röda Korset är också verksamma i konfliktområden där de delar ut förnödenheter och hjälper människor mitt i kriser.

Vi har det bra här i Finland. Tack vare det har vi möjlighet att hjälpa till på många olika sätt. Ett sätt att hjälpa är att inte tåga och aktivt lyfta fram orättvisor, även om det kan kännas svårt.

Att sprida Janadas berättelse vidare är ett exempel på hur man kan påverka. Nu ska vi lyssna på resten av hennes berättelse.

När svåra översvämningar drabbade delstaten Borneo år 2024 satte Janada och hennes grupp genast igång. "Vi mobiliserade vår grupp, tog fram en broschyr och publicerade den på vår sida i sociala medier. Vi delade broschyren i vår WhatsApp-grupp och bad människor att skänka pengar. Tack vare detta arbete kunde vi erbjuda matbistånd till över 1 000 människor."

Med pengar som blev över köpte de även bindor till flickor. I humanitära kriser förbises nämligen ofta flickors och kvinnors särskilda behov.

Janadas aktivism sträcker sig utanför hennes egen gemenskap. Hon driver Instagram- och Facebook-sidor där hon sprider information om könsrelaterat våld, flickors utbildning och skadliga sedvänjor, såsom kvinnlig könsstympning.

"När vi publicerar en bild eller talar om flickors utbildning säger folk att ingen kommer att gifta sig med oss. Du är feminist. Sådana kommentarer måste vi stå ut med. Men vi bryr oss inte om det, för vi vet vart vi är på väg och vad vi kämpar för."

Hennes engagemang har tagit henne till internationella forum, såsom Women Deliver-konferensen i Rwanda, där hon diskuterade de utmaningar som ungdomar i konfliktområden står inför. Hon har också varit programledare för ett radioprogram om miljöfrågor och samarbetat med FN-organisationer som ungdomsfredsambassadör.

"I många samhällen ses ungdomar ofta som ett hot. De anses vara våldsamma och så vidare. Men vi får inte glömma att det är just de som lyfter fram problemen och kräver förändring", säger hon.

Trots stereotyper och motstånd ger Janada inte upp. Hennes historia speglar kraften i utbildning och ungdomsledarskap även under de allra svåraste omständigheterna.

Hennes vision är tydlig: en framtid där flickor är trygga, får utbildning och styrkan att leda.

Utbildning är en rättighet för varje barn, som tillkommer alla barn i världen. Staterna har åtagit sig att säkerställa skolgång även genom målen för hållbar utveckling. I FN:s konvention om barnets rättigheter står det till exempel att varje barn har rätt till kostnadsfri grundskoleutbildning. I skolan får man lära sig bland annat om de rättigheter som är viktiga för en själv, precis som i Janadas berättelse. Det är viktigt att säkerställa skolgång även under olika kriser. Humanitära organisationer, såsom Plan International, arbetar över hela världen just för detta.

Janadas berättelse är ett inspirerande exempel på hur man genom utbildning och annat stöd kan påverka även på internationell nivå. Varför är det viktigt att stödja grupper som leds av kvinnor? På vilka sätt skulle du kunna stödja grupper som leds av kvinnor? Hur kan du påverka?